

ข่าวปิดทอง

PIDTHONG NEWS

สารเพื่อการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน ฉบับที่ 5 / มกราคม 2566

หน้า 14

สัมภาษณ์พิเศษ

วิโรฒ พิโรจน์

ผอ.สถาบันปิดทองหลังพระฯ คนใหม่
ในยุคปรับโฉมสู่ก้าวต่อไป

หน้า 22

“เกษตรกรขุนน้ำ” ปลื้ม
กาแปสร้างชื่อ-สร้างรายได้

หน้า 18

“2565 สถาบันปิดทองหลังพระฯ”
บรรลุเป้าหมายการพัฒนา 7 พื้นที่ต้นแบบ ใน 9 จังหวัด

พัฒนาแหล่งน้ำ อาชีพ คน
ตามแนวพระราชดำริ
อย่างยั่งยืน

ติดตาม ปิดทองหลังพระฯ ได้ทุกช่องทาง

SCAN ME

เจ้าของ | มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เลขที่ 1 ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300, สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ อาคาร RCP ชั้น 2 โซน A เลขที่ 101 ไทยพาณิชย์ ปาร์ค พลาซ่า ถนนรัชดาภิเษก แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0 2611 5000 โทรสาร 0 2658 1413 | **ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ** นายวีระเทพ พิระโรจน์ นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล | **บรรณาธิการ** นางสาวพิจิตรา ยิ้มจันทร์ | **ผู้ช่วยบรรณาธิการ** นายสุชาติ ถนอม **ผู้จัดทำ** | บริษัท แอร์บอร์น พรินต์ จำกัด 1519/21 ซอยลาดพร้าว 41/1 ถนนลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310 โทรศัพท์ 0 2939 9700 โทรสาร 0 25512 2208 e-mail : airborneprint2012@gmail.com, airborneprint2018@gmail.com

ข่าวปิดทอง

4 สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมมือรัฐ-เอกชน
วางมาตรฐานปลูกข้าวโพด รักภัยสิ่งแวดล้อม
ลดความเสี่ยงเกษตรกร

7 สถาบันปิดทองหลังพระฯ
ร่วมโครงการผ่าต่อกระเจ๊กน้อมเกล้าฯ
หน่วยแพทย์ลงพื้นที่ จ.พิจิตร รักษาผู้ป่วย 177 ราย

8 เด็กแก่นมะกรูดเรียนรู้แนวพระราชดำริ
สร้างฝาย พึ่งตนเอง

10 ต่อยอดความสำเร็จ 13 ปี
โครงการปิดทองหลังพระฯ ใน “เมืองน่าน”
จับมือภาคีร่วมพัฒนาทุกมิติอย่างยั่งยืน

รายงานพิเศษ

12 เสวนา “ปิดทองหลังพระฯ น่าน”
ภาคีพัฒนาร่วมสืบสานต่อยอด

สัมภาษณ์พิเศษ

14 วีรเทพ พิธโรจน์
ผอ.สถาบันปิดทองหลังพระฯ คนใหม่
ในยุคปรับเปลี่ยนสู่ก้าวต่อไป

เรื่องจากปก

18 “2565 สถาบันปิดทองหลังพระฯ”
บรรลุเป้าหมายการพัฒนา
7 พื้นที่ต้นแบบ ใน 9 จังหวัด
พัฒนาแหล่งน้ำ อาชีพ คน
ตามแนวพระราชดำริอย่างยั่งยืน

เรื่องเล่าชาวปิดทองฯ

22 “เกษตรกรขุนน้ำ” ปลื้ม
กาแฟสร้างชื่อ-สร้างรายได้

เรื่องเล่าจากน้ำ

26 เมื่อน้ำสร้างสุข
ที่บ้านโนนสวาท

ต่อยอด สร้างผลิตภัณฑ์

30 “แก่นมะกรูดหนาวสุดกลางสยาม”
ฤดูไม้เมืองหนาว สตรอว์เบอร์รีใกล้กรุง ทางเดินที่
สัมผัสอากาศหนาว ชมดาว ดูหมอก

ต่อยอด สร้างผลิตภัณฑ์

31 ข้าวก่ำลิ้มผิว บ้านน้ำป่าก
อร่อย ได้คุณค่า
มีมาตรฐาน GAP รับรอง

ต่อยอด สร้างผลิตภัณฑ์

32 จาก... “มะเข่น” ของดี ต.ยอด
สู่... “ซอสเนกประสงครสมะเข่น”

สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมมือรัฐ-เอกชน วางมาตรฐานปลูกข้าวโพด รั้งภัยสิ่งแวดล้อม ลดความเสี่ยงเกษตรกร

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ นำร่องพื้นที่ 3 จังหวัด “ปลูกข้าวโพด อาหารสัตว์แทนการถ่านปิ้ง” ช่วยลดการใช้น้ำมากกว่า 2 เท่า เพื่อเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร โดยมีเกษตรกรกว่า 2,296 ราย สนใจเข้าร่วมโครงการฯ คาดเกษตรกรที่เข้าร่วมจะได้ผลผลิตดี มีกำไรขั้นต่ำไร่ละ 3,500-4,000 บาท ซึ่งสูงกว่าการถ่านที่สร้างรายได้ไร่ละ 800-1,000 บาท

เมื่อวันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2565 นายภุชญา บุญราช ประธานสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ ได้ลงพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุดรธานี เพื่อให้แนวทางการสนับสนุนโครงการปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์หลังทำนาปี

โดย นายภุชญา ระบุว่า ในปัจจุบัน

ตลาดกำลังขาดแคลนข้าวโพดอาหารสัตว์ อันเนื่องมาจากผลของสงครามรัสเซีย-ยูเครน ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญของโลก ในการผลิตข้าวโพดและข้าวสาลี ภาวะสงครามทำให้ไม่สามารถสร้างผลผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ส่งผลให้ราคาข้าวโพดอาหารสัตว์มีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นระยะ ๆ ในขณะที่ประเทศไทยต้องนำเข้าข้าวโพดอาหารสัตว์มาจากต่างประเทศ

เนื่องจากประเทศไทยสามารถสร้างผลผลิตได้เพียง 4 ล้านตันต่อปี แต่มีความต้องการไม่ต่ำกว่า 8 ล้านตันต่อปี ดังนั้นในปี 2565 สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จึงได้ริเริ่มจัดทำโครงการ “ปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์หลังการทำนาปี” เพื่อเป็นหนึ่งทางเลือกในการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรหลังฤดูการทำนา อีกทั้งการปลูกข้าวโพดใช้น้ำน้อยกว่าการทำนา

ถึง 2 เท่า ซึ่งจะสามารถช่วยให้เกษตรกรประหยัดการใช้น้ำในฤดูแล้งได้

นายกฤษฎา กล่าวว่า ในการดำเนินโครงการฯ สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้กำหนดแผนงาน และวิธีการทำงานร่วมกับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น และอุดรธานี และประสานงานกับส่วนราชการทั้งในส่วนกลาง และระดับจังหวัด อำเภอ คือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ พร้อมทั้งได้ประสานเชิญกลุ่มบริษัทเอกชนที่ทำธุรกิจอาหารสัตว์ เข้าร่วมโครงการด้วย โดยมี บริษัท เจริญโภคภัณฑ์โปรดิ๊วส จำกัด เข้าร่วมโครงการเป็นรายแรก ทั้งนี้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้กำหนดเงื่อนไขให้บริษัทเอกชนที่เข้าร่วมโครงการต้องลงทุนออกค่าใช้จ่าย

ประธานสถาบันฯ ลงพื้นที่ 3 จังหวัดภาคอีสาน เพื่อให้แนวทางสนับสนุนโครงการปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์

ปิดทองหลังพระฯ ร่วมมือรัฐ-เอกชน วางมาตรฐานปลูกข้าวโพดช่วยเหลือเกษตรกร

ในการปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์ให้แก่เกษตรกรโดยไม่คิดดอกเบี้ย ตั้งแต่การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช

ก่อนลงมือปลูกและระหว่างปลูกข้าวโพดนั้น บริษัท เจริญโภคภัณฑ์โปรดิ๊วส จำกัด จะส่งพนักงานมาร่วมกับเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ และเจ้าหน้าที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ ในการตรวจสอบคุณภาพดินและปริมาณน้ำ รวมทั้งแนะนำวิธีการปลูกและบำรุงแปลงข้าวโพด ตลอดจนวิธีการเก็บเกี่ยวข้าวโพดที่ถูกต้อง

ทั้งนี้ บริษัทได้ให้คำมั่นว่าจะรับซื้อข้าวโพดจากเกษตรกรในราคารับรองขั้นต่ำ กิโลกรัมละ 8.50 บาท ต่อความชื้นไม่เกิน 27 เปอร์เซ็นต์ หรือในช่วงผลิติดอกสู่ตลาด หากราคาในท้องตลาดมีราคาสูงขึ้นกว่าราคารับรอง บริษัทก็จะรับซื้อในราคาที่สูงขึ้นตามราคาในท้องตลาด ในทางตรงข้ามหากช่วงเวลาผลิติดอกสู่ตลาดราคาข้าวโพดลดต่ำกว่า 8.50 บาท บริษัทจะรับซื้อในราคารับรองที่ตกลงกันไว้ในราคาขั้นต่ำกิโลกรัมละ 8.50 บาท และหากเกษตรกรสามารถร่วมกันปลูกข้าวโพดตั้งแต่ 100 ไร่ขึ้นไป

“บริษัทจะมาตั้งจุดรับซื้อข้าวโพด โดยตรงจากเกษตรกรในพื้นที่ โดยเกษตรกร

ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตไปขายต่างจังหวัด และถูกกดราคารับซื้ออย่างไม่เป็นธรรม รวมทั้งระหว่างปลูกข้าวโพดแล้ว หากเกิดภัยธรรมชาติ โรคระบาดหรือน้ำท่วม ทำให้ข้าวโพดเสียหายทั้งหมด หรือเมื่อเกษตรกรปฏิบัติตามขั้นตอนแล้ว ขายผลผลิตไม่พอกับต้นทุนค่าปัจจัยการผลิต สถาบันปิดทองหลังพระฯ จะร่วมกับส่วนราชการ และบริษัทที่เข้าร่วมโครงการฯ ตรวจสอบพิสูจน์ความเสียหายนั้น หากเป็นจริง บริษัทก็จะไม่เรียกหนี้เงินทุนจากเกษตรกร” นายกฤษฎา กล่าว

นอกจากนี้ เงื่อนไขสำคัญอีกประการหนึ่งที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้กำหนดไว้คือ เกษตรกรที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการต้องนำเอกสารสิทธิในที่ดิน หรือหนังสือรับรองจากส่วนราชการว่าที่ดินนำมาร่วมโครงการไม่ใช่ที่ดินป่าสงวนหรือที่ดินสาธารณะมาร่วมโครงการอย่างเด็ดขาด รวมทั้งเมื่อเสร็จสิ้นฤดูเก็บเกี่ยวข้าวโพดแล้ว ห้ามใช้วิธีการเผาทำลายตอซังข้าวโพดหรือเศษหญ้าวัชพืช เพื่อเป็นการรักษาสีสิ่งแวดล้อม

นายกฤษฎา ได้กล่าวเพิ่มเติมกับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมรับฟังคำชี้แจงว่า ขอให้เกษตรกรได้ปรึกษา หรือ ช่วยกันคิด

ประธานสถาบันฯ หน่วยงานในพื้นที่ เอกชน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

เปรียบเทียบระหว่างการทำนาปรัง หรือ การปลูกพืชอื่น ๆ กับการปลูกข้าวโพด อาหารสัตว์ว่ามีความแตกต่างอย่างไร ทั้ง วิธีการปลูก การดูแล การเก็บเกี่ยว และ พืชชนิดไหนจะทำกำไรให้แก่เกษตรกร และสร้างรายได้ ได้เพียงพอ คุ่มค่า ก่อน ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ขณะเดียวกัน หากเกษตรกรเห็นว่าบริษัทเอกชนรายใด ที่เสนอเงื่อนไขและข้อตกลงที่ดีกว่า บริษัท เจริญโภคภัณฑ์โปรดิ๊วส จำกัด ก็สามารถ เชิญชวนมาร่วมโครงการได้ โดยสถาบัน ปิดทองหลังพระฯ จะช่วยเกษตรกร ตรวจสอบข้อตกลงต่าง ๆ เพื่อไม่ให้ เกษตรกรเสียเปรียบ

“ขณะนี้ มีเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น และอุดรธานี ที่สมัครใจเข้าร่วม โครงการกว่า 2,296 ราย โดยอยู่ระหว่าง การตรวจประเมินแปลงที่มีความพร้อม เพื่อไม่ให้เกษตรกรมีความเสี่ยง ทั้งในเรื่อง ความเหมาะสมของดิน ปริมาณน้ำที่ เพียงพอ และแรงงานที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพาะปลูก ซึ่งคาดว่าจะมีผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ไม่ต่ำกว่า 2,000 ครัวเรือน โดยจะ

เริ่มลงมือปลูกข้าวโพดหลังเก็บเกี่ยวข้าว นาปีตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2565 เป็นต้นไป ซึ่งข้าวโพดอาหารสัตว์จะมี อายุการปลูกประมาณ 4 เดือนหรือ 120 วัน จึงสามารถเก็บเกี่ยวข้าวโพดได้ในช่วง เดือนเมษายน 2566 หากเกษตรกรสามารถ ดำเนินการได้ตามโครงการ และเงื่อนไข โดยไม่ประสบภัยธรรมชาติแล้ว คาดว่า เกษตรกรจะมีกำไร (รายได้-ต้นทุน) อย่างต่ำ ประมาณไร่ละ 3,500-4,000 บาท ซึ่งสูงกว่า การทำนาที่ได้รายได้เพียงไร่ละ 800-1,000 บาท” นายกฤษฎา กล่าว

นายกฤษฎา กล่าวเพิ่มเติมว่า โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดอาหาร สัตว์หลังการทำนา เป็นการสืบสาน ต่อยอด และขยายผลตามพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถ บพิตร ในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ โดย เฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ได้ประโยชน์จาก การใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า มี

คุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้อย่างยั่งยืน ในเรื่องการค้าจนถึงสภาพภูมิสังคม และ หลักการมีส่วนร่วมหรือการระเบิดจาก ข้างใน มาใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ ส่งเสริมการปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์ หลังการทำนา เพราะสังคมไทยยังเป็นสังคม เกษตรกรรม มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า ร้อยละ 50 ของพื้นที่ทั้งประเทศ

หากการดำเนินงานตามโครงการนี้ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว สถาบัน ปิดทองหลังพระฯ จะพิจารณาขยายผล โครงการไปดำเนินการในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ในฤดูฝนหรือเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2566 เป็นต้นไป รวมทั้งจะให้ฝ่ายวิเคราะห์ การตลาดของสถาบันฯ รวบรวมวิเคราะห์ ข้อมูล พืชเศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ เช่น พืช ตระกูลถั่ว ถั่วเขียว พืชผัก กาแฟ มะพร้าว ว่าตลาดมีความต้องการมากน้อยเพียงใด เพื่อนำรูปแบบการบริหารโครงการส่งเสริม การปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์มาเป็นต้นแบบ ในการดำเนินงาน โดยจะคงรูปแบบการ กำหนดราคารับซื้อล่วงหน้าที่เป็นธรรมให้ แก่เกษตรกร

สถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมโครงการผ่าตัดต่อกระดูกน้อมเกล้าฯ หน่วยแพทย์ลงพื้นที่ จ.พิจิตร รักษาผู้ป่วย 177 ราย

สถาบันปิดทองหลังพระฯ สนับสนุนโครงการผ่าตัดต่อกระดูกน้อมเกล้าฯ พื้นที่จังหวัดพิจิตร ถวายเป็นพระราชกุศล สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพปีที่ 122 ต่อเนื่องจากพื้นที่จังหวัดน่าน โดยทีมแพทย์อาสาจากมูลนิธิกระจกเงา เชียงใหม่ พอ.สว. ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร โรงพยาบาลพิจิตร และโรงพยาบาลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร

โครงการรณรงค์ผ่าตัดต่อกระดูกน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ปีที่ 122 ในพื้นที่จังหวัดพิจิตร โดยภาคควิชาจากศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หน่วยแพทย์อาสามูลนิธิกระจกเงา เชียงใหม่ร่วมกับมูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

โครงการฯ นี้จะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลได้เข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุขในการรักษาโรคต่อกระดูก ต่อเนื้อ และเปลือกตาผิดปกติ ให้สามารถป้องกันและลดอัตราการสูญเสียการมองเห็นจากโรคตา ด้วยดวงตาถือเป็นอวัยวะที่สำคัญของร่างกายที่ช่วยในการมองเห็น การอ่าน การเขียน การรับรู้ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และช่วยในการดำเนินกิจกรรมในชีวิต

ประจำวันของประชาชน

ความร่วมมือครั้งนี้มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วันที่ 7-8 ตุลาคม 2565 ณ โรงพยาบาลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน และครั้งนี้ดำเนินการระหว่างวันที่ 2-5 ธันวาคม 2565 ณ โรงพยาบาลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร โดยมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร โรงพยาบาลพิจิตร และโรงพยาบาลวังทรายพูน ร่วมปฏิบัติงานครั้งนี้ด้วย

โครงการผ่าตัดต่อกระดูกน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชกุศล จะช่วยเพิ่มอัตราการเข้าถึงการบริการดูแลสุขภาพโรคต่อกระดูกของประชาชนในพื้นที่โดยการผ่าตัดต่อกระดูกและเปลี่ยนเลนส์แก้วตาเทียม ป้องกันและลดอัตราการสูญเสียการมองเห็นจากโรคต่อกระดูก ช่วยเหลือผู้ป่วยตาต่อกระดูก และต่อเนื้อให้ได้รับการรักษาได้สะดวกยิ่งขึ้น ในพื้นที่จังหวัดพิจิตร ผู้เข้ารับการรักษามาจาก

ผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัดในโครงการฯ

อำเภอวังทรายพูน อำเภอสากเหล็ก อำเภอทับคล้อ อำเภอดงเจริญ อำเภอโพทะเล และอำเภอเมืองพิจิตร ที่ได้ขึ้นทะเบียนจากการคัดกรองเบื้องต้น จำนวน 177 ราย

“เป็นโครงการฯ เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยตาต่อกระดูก ต่อเนื้อและเปลือกตาผิดปกติในพื้นที่ห่างไกลให้ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนเลนส์แก้วตาเทียมให้กลับมามองเห็นสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขในสังคม”

การสนับสนุนโครงการรณรงค์ผ่าตัดต่อกระดูกน้อมเกล้าฯ สอดคล้องกับเป้าหมายการทำงานของปิดทองหลังพระฯ ที่ต้องการขับเคลื่อนและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมและสภาพแวดล้อม อีกหนึ่งโครงการฯ ที่ร่วมขยายผลการพัฒนากับหน่วยงานภาคี ๕

ขั้นตอนการตรวจ ก่อนเข้ารับการผ่าตัด

เด็กแก่นมะกูดเรียนรู้แนวพระราชดำริ สร้างฝาย พึ่งตนเอง

พื้นที่สร้างฝายใน รร.บ้านใหม่คลองอังวะ

นายตุลาพัฒน์ วัฒนทรัพย์ตระกูล หัวหน้างานพื้นที่
ต้นแบบจังหวัดอุทัยธานี สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม
ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เล่าถึงความ
ร่วมมือระหว่างปิดทองหลังพระฯ กับโรงเรียนบ้านใหม่
คลองอังวะ หมู่ที่ 3 บ้านใหม่คลองอังวะ ต.แก่นมะกูด
อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี ด้วยการส่งตัวแทนอาสาสมัครพัฒนา
พื้นที่ฯ หรือ อสพ. ไปช่วยอบรมให้ความรู้การสร้างฝาย
ชะลอน้ำกับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ประมาณ 30 คน
เพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของโรงเรียน

“เป็นความประสงค์ของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ต้องการให้
เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำ
เกษตร และการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อนำไปใช้ปลูกผักสวนครัว
เป็นอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน ได้เรียนรู้ตั้งแต่เริ่มต้น ด้วย
การพัฒนาแหล่งน้ำ สร้างฝายเอง”

พื้นที่สร้างฝายใน รร.บ้านใหม่คลองอ้งวะ

อสพ.ร่วมสร้างฝายกับนักเรียน

โครงการสร้างฝายของทางโรงเรียนได้งบประมาณจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุทัยธานี ทางโรงเรียนเห็นว่าจะเป็นประโยชน์กับทางโรงเรียนหลายอย่าง นอกจากช่วยฝึกให้เด็กเข้าใจการทำงานตามแนวพระราชดำริ ยังมีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ช่วงหน้าแล้ง ช่วงหน้าฝนก็จะชะลอน้ำที่ไหลลงมาบริเวณโรงเรียนให้ช้าลง บรรเทาปัญหาน้ำท่วมที่โรงเรียนมักเกิดขึ้นตอนฝนตกหนัก

โรงเรียนมีโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนอยู่แล้ว ด้วยการปลูกพืชผักสวนครัวไว้สำหรับทำอาหารกลางวันให้เด็กนักเรียน และเด็ก ๆ ได้เรียนรู้การปลูกผัก การทำเกษตรเป็น การเรียนรู้วิถีท้องถิ่น เพื่อการพึ่งพาตนเองในครัวเรือน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครบวงจร จึงเริ่มให้ความรู้ตั้งแต่การพัฒนาแหล่งน้ำ การทำฝาย ซึ่งไม่ยุ่งยาก ใช้วัสดุที่มีอยู่

ในพื้นที่ฯ จึงติดต่อมาที่ปิดทองหลังพระฯ ซึ่งทำโครงการฯ อยู่ใน พื้นที่แก่งมะกรูดอยู่แล้ว และมีต้นแบบให้ศึกษาเรียนรู้เรื่อง การพัฒนาแหล่งน้ำให้กับชุมชน

ฝายของโรงเรียนบ้านใหม่คลองอ้งวะ จะมีทั้งหมด 3 จุด ขณะนี้นักเรียนช่วยกันทำแล้วเสร็จไปแล้ว 2 จุด งบประมาณ แต่ละที่ไม่เกิน 2,000 บาท เป็นฝายดินผสมปูน ส่วนใหญ่จะเป็น ค่าซีเมนต์ถุงที่เป็นวัสดุก่อสร้าง เพื่อมาผสมกับดินเพื่อประสาน ก้อนหินที่หาได้จากในพื้นที่

“ฝายแต่ละจุดจะมีความคงทนอยู่ได้ไม่ต่ำกว่า 8 ปี ดีกว่า ฝายที่สร้างจากไม้ไผ่ที่อยู่ได้ไม่ถึง 3 ปีก็พัง”

เด็กส่วนใหญ่ที่มาจะทำหาช่วงเวลาว่างจากการเรียน โดย ทางผู้อำนวยการฯ จะเลือกวันที่เหมาะสม การสร้างฝายแห่งที่ 3 อยู่ระหว่างกำหนดวันที่ต้องรอให้นักเรียนพร้อมก่อน

นายตุลาพัฒน์ กล่าวว่ ประโยชน์ที่นักเรียนบ้านใหม่คลอง อ้งวะจะได้ คือเรียนรู้การทำฝายด้วยตนเอง อาจารย์ที่เป็นวิทยากร มาอบรมก็เป็นคนในพื้นที่ที่มีประสบการณ์จากการทำฝายหลายแห่ง จนประสบความสำเร็จ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย ทำได้ ผลจริง การทำฝายจะทำให้พื้นที่ของโรงเรียนมีความชุ่มชื้นขึ้น สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี มีที่กักเก็บน้ำใช้ช่วงหน้าแล้ง และชะลอปริมาณน้ำให้ไหลช้าลงในช่วงหน้าฝน

“โรงเรียนมีแปลงทำเกษตรประมาณ 2 ไร่ ที่ผ่านมา สามารถ ปลูกพืชผักเมืองหนาวได้ นอกจากจะทำให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องการ ทำ เกษตร เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบง่ายแล้ว ยังมีอาหารกลางวันไว้กินจากการปลูกของตนเองอีกด้วย ถือว่า ได้ประโยชน์หลายอย่างจากการเรียนรู้เรื่องฝายครั้งนี้”

ต่อยอดความสำเร็จ 13 ปี โครงการปิดทองหลังพระฯ ใน “เมืองน่าน” จับมือภาคีร่วมพัฒนาทุกมิติอย่างยั่งยืน

วีรเทพ พิธโรจน์
ผู้อำนวยการสถาบันปิดทองหลังพระฯ

เสร็จสิ้นไปเรียบร้อยแล้ว สำหรับพิธีลงนามในบันทึกความร่วมมือระหว่าง 4 หน่วยงานสำคัญในจังหวัดน่าน กับสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ในการประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันสืบสาน ต่อยอด การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน โดยมี นายวิบูรณ์ แววบัณฑิต ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน เป็นประธาน ร่วมกับนายวีรเทพ พิธโรจน์ ผู้อำนวยการสถาบันปิดทองหลังพระฯ และผู้แทนจากหน่วยราชการต่างๆ ในจังหวัดน่าน ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จ.น่าน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดน่าน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน อบต.ศรีภูมิอบ ต.ตาลชุม อบต.ขุนน่าน เทศบาลตำบลยอด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน (มทร.ล้านนา น่าน) องค์การบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) เมื่อเย็นวันที่ 5 พ.ย. ที่ผ่านมา ที่ลานวัฒนธรรมข่วงน้อย อ.เมืองน่าน

สำหรับความร่วมมือของภาคีการพัฒนาทั้งหมด มีเป้าหมายเพื่อให้หมู่บ้านต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ทั้ง 20 หมู่บ้าน ใน 3 อำเภอ ทั้งอำเภอเฉลิมพระเกียรติ, สองแควและท่าวังผา มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งก่อนหน้านี้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ เข้ามาพัฒนาในพื้นที่ต้นแบบจังหวัดน่านมาตั้งแต่ปี 2552 มีรูปธรรมความสำเร็จ คือ สามารถเพิ่มพื้นที่รับประโยชน์จากน้ำได้ 120,214 ไร่ เพิ่มพื้นที่ป่า 209,970 ไร่ ชาวน่านได้รับประโยชน์ 35,735 ครอบครัว รายได้ภาคการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ต้นแบบเพิ่มขึ้น จากเฉลี่ยครัวเรือนละ 41,359 บาทต่อปี เป็น 92,645 บาทต่อปี

นายวิรเทพ กล่าวรายงานว่า ช่วง 13 ปี นับแต่ปิดทองฯ น้อมนำศาสตร์พระราชา เข้ามาพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน เริ่มตั้งแต่การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทั้งน้ำ และดิน การส่งเสริมอาชีพเกษตรด้วยหลากหลายวิธีการและองค์ความรู้ เช่น การขุดบ่อพวงสนเขา การสร้างฝาย การส่งเสริมการปลูกพืชมูลค่าสูง รวมทั้งการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ตามหลักการของทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า เมื่อพัฒนาได้ถึงขั้นอยู่รอดแล้ว ก็ต้องก้าวเข้าสู่ขั้นพอเพียง ด้วยการส่งเสริมการรวมกลุ่ม

ผลของการพัฒนา ทำให้มูลค่าการเติบโตทางเศรษฐกิจของ จ.น่าน ตลอด 13 ปีที่ผ่านมา จากที่เคยเป็นจังหวัดยากจนในอันดับต้น ๆ วันนี้กลายเป็นจังหวัดที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ

อย่างก้าวกระโดด ด้วยรายได้จากภาคการเกษตร การค้าชายแดน และการท่องเที่ยวนับแสนล้านบาท ความสำเร็จที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้ สถาบันปิดทองฯ มีความยินดีมาก ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเปลี่ยนแปลงนี้ ร่วมกับหลายภาคส่วน

“เราสืบสานตามแนวพระราชดำริของในหลวง รัชกาลที่ 9 และตามพระบรมราชโองการของ ในหลวง รัชกาลที่ 10 ที่ทรงต้องการต่อยอด เราจะน้อมนำมาใช้กับปิดทองฯ ของเรา โดยทำให้การรวมกลุ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้น เชื่อมโยงองค์ความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาปรับใช้ในการทำงาน เพื่อให้เกิดเป็นระบบพัฒนาคูณรุ่นใหม่ หรือ Smart Farmer มองหาตลาด และการค้าออนไลน์เข้ามาส่งเสริม” นายวิรเทพ กล่าวและว่า หลังจากนี้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ ไม่ได้ถอนตัวจากจังหวัดน่าน แต่จะปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ไปจากเดิม เน้นการทำงานเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา เชื่อมโยงให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความยั่งยืนต่อไป

ขณะที่ **นายวิบูรณ์ แววบัณฑิต** ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน กล่าวว่า หลังจากนี้จะมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันในหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะในจังหวัดยังมีพื้นที่อื่น ๆ อีกมากที่ยังต้องการพัฒนา ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการทำงานที่ลงรายละเอียดแบบปิดทองหลังพระฯ ที่ครอบคลุมทุกด้าน ดังนั้นขอให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมเรียนรู้กระบวนการทำงาน ต่อยอดขยายผล เพื่อขับเคลื่อนการทำงานพัฒนาแบบองค์รวมต่อไป

วิบูรณ์ แววบัณฑิต
ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน

เสวนา “ปิดทองหลังพระฯ น่าน”

ภาคีพัฒนา ร่วมสืบสาน ต่อยอด

นพดล แสนอินตะ

วรพล รักษา

ภายหลังการลงนามในบันทึกความร่วมมือ ระหว่างสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ สืบสานแนวพระราชดำริ และหน่วยงานสังกัด 4 กระทรวงหลัก มหาไทย เกษตร พาณิชย และการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับสถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดน่าน เพื่อประกาศเจตนารมณ์ในการร่วมกัน สืบสาน ต่อยอด การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน เรียบร้อยแล้ว มีการเสวนา หัวข้อ “ภาคีพัฒนา ร่วมสืบสาน ต่อยอด” โดยศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ชาติชาย ณ เชียงใหม่ ที่ปรึกษาสถาบันปิดทองหลังพระฯ เป็นผู้ดำเนินการเสวนา ซึ่งผู้เข้าร่วมต่างฉายภาพให้เห็นผลสำเร็จหลังจากที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ เข้ามาส่งเสริมพัฒนาพื้นที่ เมื่อ 13 ปีก่อน

โดยในการเสวนาเริ่มต้นด้วย นายนพดล แสนอินตะ ผู้แทนชุมชนหมู่บ้านต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ ที่เล่าถึงการทำงานพัฒนาในพื้นที่ที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มาส่งเสริมให้เกษตรกรใน ต.ขุนน่าน ปลูกกาแฟหลายปี ส่งผลให้บนดอยภูแว ปลูกกาแฟกันมากขึ้น โดยในแต่ละปี อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีผลผลิตกาแฟเกิน 30 ตัน แต่ชาวบ้าน

แทบไม่ได้กินกาแฟที่ตัวเองปลูกเลย ตนจึงคิดสร้างแบรนด์ขึ้นมา ชื่อดอยภูแว เพื่อให้ชาวบ้านที่นี่ได้กินกาแฟรสชาติดี มีคุณภาพ พร้อมกับเพิ่มมูลค่า โดยทำครบวงจร ซึ่งปิดทองหลังพระฯ คือ หนึ่งใน การร่วมพัฒนาและส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาชีพและลืมตาอ้าปากได้ในทุกวันนี้

ต่อกันที่ นายวรพล รักษา ผู้แทนชุมชนหมู่บ้านต้นแบบปิดทองหลังพระฯ อ.สองแคว กล่าวว่า หลังจากทางสถาบัน

สุเกวรินทร์ เหล็กนาพญา

รณวัฒน์ แปงล้วน

ปิดทองหลังพระฯ เข้ามาช่วยเหลือแนะนำ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมะนาวบ้านยอด จนสามารถยืนได้ด้วยตัวเองแล้ว ปัจจุบัน ทางกลุ่มมีแนวคิดผลิตมะนาวปลอดภัยและ ทำเป็นเกษตรอินทรีย์ เพื่อในอนาคตจะ ต่อยอดโดยการนำมะนาวไปแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ไว้ใช้ในครัวเรือน ซึ่งที่ ผ่านมา ทาง มทร.ล้านนา น่าน เข้ามาช่วย สมาชิกทุกคนพร้อมปรับเปลี่ยนและพัฒนา ต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป

ด้าน นายรณวัฒน์ แปงล้วน ผู้แทน ชุมชนหมู่บ้านต้นแบบปิดทองหลังพระฯ อ.ท่าวังผา กล่าวว่า 13 ปีก่อน สถาบัน ปิดทองหลังพระฯ เข้ามาส่งเสริมการทำ เกษตรผสมผสาน จนเกิดผลความสำเร็จ เมื่อกินเหลือแล้วก็ขาย ปัญหาที่เจอคือ

ลำไยออกมาเยอะมาก ขณะที่ต้นทุนผลิต แพงแต่ขายได้ในราคาถูก จึงอยากให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลเรื่องราคารวมทั้งมาช่วยเหลือในส่วนการรับรอง มาตรฐาน เพื่อให้เกษตรกรลืมตาอ้าปากได้

ขณะที่ **นางสุเกวรินทร์ เหล็กนาพญา พาณิชย์จังหวัดน่าน** กล่าวว่า เทรนด์การ ตลาดในยุคปัจจุบันและในอนาคต ผู้ผลิต สินค้าจะต้องผลิตภายใต้โจทย์ เศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และ เศรษฐกิจสีเขียว) เพื่อลดภาวะโลกร้อน และต้องเป็นเกษตรอินทรีย์ ขณะที่แต่ก่อน เป็นเพียงเกษตรปลอดภัย (GAP) เท่านั้น หากเกษตรกรทำในแนวทางที่ว่านี้ได้ จะมีตลาดรองรับ และทางพาณิชย์ยินดี ที่จะทำตลาดให้

นายบัญชา โชติกาจกร ผู้อำนวยการ สำนักงานด้านความยั่งยืนและพัฒนา ชุมชนจังหวัดน่าน เครือเจริญโภคภัณฑ์ กล่าวว่า เครือซีพีได้เข้ามาทำงานในจังหวัด น่านตั้งแต่ปี 2548 และต่อมาได้เข้าร่วมกับ ปิดทองหลังพระฯ โดยใช้โมเดลตลาดนำ อาชีพตาม เพื่อนำสินค้าเกษตรของจังหวัด น่านเข้าไปขายในโมเดิร์นเทรด อย่างเช่น เจาะที่ทุ่งช้าง มะม่วงและส้มสีทอง แต่ ปัญหาหนึ่งที่เจอคือ ปัญหาคุณภาพสินค้า และเรื่องราคา ดังนั้น ต้องแก้ปัญหานี้ด้วย

สุดท้ายคือ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ มงคลเทพ ผู้ช่วยอธิการบดี มทร.ล้านนา น่าน** กล่าวว่า ได้ร่วม ขับเคลื่อนการวิจัยในพื้นที่กับทางสถาบัน ปิดทองหลังพระฯ โดยเฉพาะที่ อ.สองแคว

มีการแปรรูปมะนาว ทำเป็นแยมมะนาว ผสมน้ำผึ้ง และทำซอสมะเขว่น ด้วย

ทั้งหมดนี้คงทำให้ได้เห็นกันแล้วว่า เกษตรกรและชาวบ้านที่อยู่ในโครงการ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการฯ จังหวัดน่าน มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ที่สำคัญ มีทางเลือกที่จะประกอบอาชีพตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน โดยใช้ศักยภาพที่มีในตัวเองและของพื้นที่ โดยมีแรงหนุนส่งจากหลายหน่วยงาน เป็น ตัวช่วยผลักดันส่งเสริมให้พวกเขายืนอยู่ได้ อย่างยั่งยืน พร้อมกันนั้นยังสามารถรักษาป่า และพื้นที่ต้นน้ำไว้ได้ด้วย **น.ส.**

บัญชา โชติกาจกร

ผศ.ดร.วิโรจน์ มงคลเทพ

วีรเทพ พิธโรจน์
ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ
สืบสานแนวพระราชดำริ

วีรเทพ พิธโรจน์
ผอ.สถาบันปิดทองหลังพระฯ คนใหม่

ในยุคปรับโฉม สู่ก้าวต่อไป

“วีรเทพ พิธโรจน์” เพิ่งขึ้นนั่งเก้าอี้ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อสามเดือนก่อนนี้ สืบต่อจากนายการณีย์ ศุภกิจวิเลขการ ผู้อำนวยการสถาบันปิดทองหลังพระฯ คนเก่า ผู้ซึ่งทำงานจนวินาทีสุดท้ายของชีวิต

คุณวีรเทพ เข้ามาปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสถาบันปิดทองฯ ช่วงกลางปี 2564 ทันทีที่ลาออกจากตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการมูลนิธิเอสซีจี (SCG) เพื่อตอบสนองนโยบายของคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ที่ต้องการนักบริหารหนุ่มจากภาคธุรกิจเอกชนเข้ามาช่วยงานในยุคที่องค์กรมีการปรับตัวขนานใหญ่

ก่อนอื่นมาทำความรู้จักกับ ผอ.สถาบันปิดทองหลังพระฯ วัย 48 ปีผู้นี้ จากการสนทนากันค่อนข้างยาว ในพื้นที่ต้นแบบ ปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน

คุณวีรเทพ บอกว่า ทำงานอยู่ที่มูลนิธิ SCG มากกว่า 10 ปี เป็นมูลนิธิสาธารณกุศลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลคนทุกช่วงวัย เน้นการพัฒนาคน ตั้งแต่เด็กเล็กก่อนวัยเรียนหรือปฐมวัย โดยใช้กระบวนการเล่นิทาน อ่านหนังสือ ส่วนเด็กในวัยเรียน จะส่งเสริมด้านทุนการศึกษา พัฒนาศักยภาพทางด้านศิลปะ และชุมชน และทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมต่าง ๆ ที่ได้เข้าไปช่วยเหลือ จึงได้นำประสบการณ์จากมูลนิธิ SCG มาปรับใช้ และเรียนรู้การทำงานกับปิดทองฯ เพิ่มเติม ในด้านการทำงานกับพื้นที่แบบเชิงลึกมากขึ้น

“ลักษณะการทำงานกับปิดทองหลังพระฯ ไม่ได้แตกต่างกับการทำงานกับมูลนิธิ SCG เท่าไรนัก แต่ปิดทองฯ มีจุดแข็งในการเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายภาครัฐค่อนข้างมาก ผมจึงต้องเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องนี้ จากแต่ก่อนที่ทำงานภาคประชาสังคม ภาคการศึกษาเป็นหลัก การเรียนรู้การทำงานกับภาครัฐช่วยให้ผมทำงานได้กว้างขึ้น”

ก่อนหน้านี้แม้จะทำงานในตำแหน่งรองผู้อำนวยการปิดทองฯ มาเพียงปีเศษ แต่ก็ลงพื้นที่อยู่ตลอด และยังได้ทำงานร่วมกับผู้อำนวยการคนเก่าด้วย เรียกว่าได้เรียนรู้งานในปิดทองฯ มาพอสมควรแล้ว

คุณวีรเทพ บอกว่า 13 ปีของปิดทองหลังพระฯ ถือว่าประสบความสำเร็จในการวางรากฐานเรื่องระบบน้ำ การสร้างอาชีพ ซึ่งทั้ง ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล และ ผอ.การันย์ ศุภกิจวิเลศการ สองท่านได้วางรากฐานไว้อย่างดีแล้ว ใน 10 ปีข้างหน้าของปิดทองฯ จึงจะเป็นการต่อยอดการทำงานจากจุดที่เป็นอยู่ในขณะนี้

จากช่วงเวลานี้ไป คือ การพัฒนาต่อให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อความยั่งยืน เพราะการพัฒนาในระดับครัวเรือนที่ดำเนินการมานั้น ถือว่าชาวบ้านอยู่รอดได้แล้ว จึงต้องพัฒนาไปตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า คือ การรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มสามารถเชื่อมโยงออกสู่ภายนอกได้ในทุกด้าน ทั้งการตลาด องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม กลุ่มต้องสามารถประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และประชาสังคมที่เกี่ยวข้องได้ด้วยตัวเอง โดยปิดทองหลังพระฯ จะยังคงทำงานอยู่ในพื้นที่ต้นแบบ แต่จะเป็นการทำงานเพื่อเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้นในทุกมิติ

“ปิดทองฯ พยายามถอยออกมาหนึ่งก้าว เพื่อเป็นที่เลี้ยงเป็นคนให้คำปรึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ให้ชาวบ้านและกลุ่มวิสาหกิจได้ดำเนินการด้วยตัวเอง”

ทั้งนี้ การทำงานของปิดทองหลังพระฯ ตามแผนปฏิบัติการระยะที่ 4 (ปี 2566-2570) คณะกรรมการสถาบันฯ มีมติเห็นชอบทิศทางการดำเนินงานของพื้นที่ต้นแบบใน 9 จังหวัด โดยจัดกลุ่มพื้นที่ต้นแบบเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 พื้นที่ต้นแบบที่ชุมชนสามารถ

พึ่งพาตนเองได้ จะเตรียมส่งมอบผลการพัฒนาให้ชุมชนบริหารจัดการเอง และหน่วยงานราชการเข้ามาต่อยอดการพัฒนา โดยยังถือเป็นพันธมิตรในเครือข่ายการพัฒนา กลุ่มที่ 2 พื้นที่ต้นแบบที่ยังต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะยังคงสนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และการตลาด และกลุ่มที่ 3 พื้นที่ต้นแบบที่มีผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ สามารถจัดทำแผนธุรกิจและพัฒนาไปสู่การเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise- SE) โดยปิดทองฯ เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้ซื้อ ผู้บริโภคและเกษตรกรผู้ผลิต ด้วยหวังให้ในอนาคตกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความยั่งยืน

ผอ.วิรเทพ ให้อาจารย์เลียดการก้าวเข้าสู่ SE ของกลุ่มวิสาหกิจต่าง ๆ ว่า ในเบื้องต้นนี้มีวิสาหกิจชุมชนที่ทำเรื่องทุเรียนคุณภาพ ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีความพร้อมที่จะเป็น SE เพราะทางปิดทองฯ ได้เข้าไปสนับสนุนเรื่ององค์ความรู้ต่าง ๆ ในเรื่องการค้าขาย ทำให้มีผลผลิตที่ดีขึ้น จากเดิมที่ได้ผลผลิตกิโลกรัมต่อไร่น้อย รวมถึงคุณภาพส่วนใหญ่เป็นลูกตกเกรด รวมถึงที่มีหนอนเยอะ โดยช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา มีการรวมกลุ่มกัน และพัฒนาต่อมาเป็นวิสาหกิจชุมชน ในปี 2564 ซึ่งมีการรวมกลุ่มชัดเจนมากขึ้น มีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นวิสาหกิจ มีทั้งหมด 20 แห่ง ถือเป็นารวมกลุ่มตามหลักทฤษฎีใหม่ เพราะผ่านขั้นที่หนึ่งมาแล้ว ขั้นที่สองคือการรวมกลุ่มพึ่งพากันเองได้

ปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรตกลงกันว่า จะจัดตั้งเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนทั้ง 20 แห่ง ซึ่งจะทำให้กลุ่มมีขนาดใหญ่ขึ้น

จากเดิมที่มีประมาณ 20 กลุ่ม รวมแล้วมีประมาณ 200 กว่าคน ทำให้เรื่องการบริหารจัดการปัจจัยการผลิตมีต้นทุนที่ถูกลง มีองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้น เชื่อมโยงไปถึงการทำเรื่องถังพันธมิตร ซึ่งได้ทำเมื่อปีที่แล้ว และทำในปีด้วย

จะเห็นว่าแม้วิสาหกิจชุมชนทั้ง 20 แห่งยังไม่ได้ประกาศตัวเป็น SE เต็มตัว แต่ในความเป็นจริงก็ดำเนินการในรูปแบบของ SE อยู่แล้ว อย่างเช่น การนำผลกำไรที่ได้มาจ้างแรงงาน ซึ่งเป็นคนในพื้นที่ รวมทั้งผู้ที่ตกงานจากปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 ก็ได้เข้ามาทำงานในวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้

“ทั้งนี้ ทางปิดทองฯ วางแผนว่าจะทำเป็นต้นแบบวิสาหกิจชุมชน SE เป็นโมเดลที่ทำให้คนหรือกลุ่มที่ต้องการพัฒนาในรูปแบบของการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้คนได้มาเรียนรู้ว่า หลักการ กระบวนการตามทฤษฎีใหม่ หรือหลักการทรงงานของในหลวง รัชกาลที่ 9 เองก็ดี ที่เราใช้ในกระบวนการจัดการกลุ่มเป็นอย่างไร ให้นำกระบวนการนั้นไปปรับใช้กับกลุ่มของเขาเอง เราเชื่อว่าถ้าดำเนินการตามแนวพระราชดำริแล้ว กลุ่มก็จะประสบความสำเร็จ ซึ่งหลักการของ SE คือการสร้างงานสร้างอาชีพ แล้วคืนกลับสู่สังคม ซึ่งหลักการรวมกลุ่มตามแนวพระราชดำริบอกอยู่แล้วว่า เมื่อคุณรวมกลุ่มกัน คุณประกอบอาชีพธุรกิจการค้า mikäไรแล้ว ส่วนหนึ่งต้องกลับมาตอบแทนสังคม”

ผอ.ปิดทองฯ คนใหม่ย้ำอีกว่า การเป็น SE เป็นการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาใดปัญหาหนึ่ง ซึ่งธุรกิจดังกล่าวสามารถแสวงหากำไรได้ เพื่อนำกำไรนั้นไปแก้ปัญหาอีกทอดหนึ่ง นั่นหมายความว่า ยังมีเงินอีกส่วนหนึ่งที่จะปันกำไรให้กับผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมได้ แต่ต้องบอกว่า ในแง่ของปิดทองฯ เอง คงไม่ได้ทำในลักษณะเป็นการค้าทั้งหมด 100% แต่เป็นการรวมกลุ่มเกษตรกรจริง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของกลุ่มจริง ๆ ในพื้นที่จริง ๆ ซึ่งแต่ละพื้นที่ก็มีบริบทที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้น ปิดทองฯ จะเน้นเรื่องการพยายามรวมกลุ่มกันในวิสาหกิจ เครือข่ายวิสาหกิจ หรือแม้กระทั่งสหกรณ์ที่มีอยู่ในภาคอีสาน เพื่อแก้ไขปัญหา ทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น สรุปคือ SE ที่ปิดทองฯ ให้การสนับสนุน ไม่ได้ทำไปเพื่อตั้งเป็นบริษัท หรือห้างร้าน เพื่อแสวงหากำไร แต่ทำเพื่อให้ออกมาช่วยปัญหาของชาวบ้านจริง ๆ

ขณะเดียวกัน ปิดทองฯ ก็ส่งเสริมชาวบ้านในเรื่อง BCG

(Bio-Circular-Green Economy) ทั้งเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว BCG มาตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งยังช่วยรักษาสีเขียวด้วย

คุณวีรเทพ ระบุว่า โจทย์การทำงานเมื่อ 13 ปีที่แล้ว กับปัจจุบันแตกต่างกัน อย่างเช่น แต่ก่อนมีปัญหาเรื่องน้ำ แต่ตอนนี้สามารถแก้ปัญหาได้แล้ว ดังนั้น สิ่งที่ต้องพัฒนาต่อ คือแนวคิดของกลุ่มฯ เพราะยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง ทั้งเทคโนโลยีและการตลาด การคิดแบบเดิมและคาดหวังให้ได้ผลลัพธ์แบบเดิมที่เคยทำมา ต้องปรับวิธีคิดใหม่ โดยการสื่อสารทำความเข้าใจเพิ่มทักษะหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กลุ่มฯ มีความเข้มแข็งและ

ยกระดับสมาชิกให้มีความรู้มากขึ้น หรือแนะนำ เชื่อมโยงนวัตกรรมเทคโนโลยี องค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อช่วยในการทำงาน โดยให้ภาคเอกชนหรือภาคการศึกษาเข้ามาให้ความรู้ได้อย่างยืดหยุ่น สอดคล้องเหมาะสมกับยุคสมัย และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับแผนปฏิบัติการระยะที่ 4 ได้บูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งในแผนมีความชัดเจนว่าจะพัฒนากลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะการจะทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถตั้งเป็นเครือข่ายวิสาหกิจหรือสหกรณ์ในปี 2570 ซึ่งภายใน 5 ปีนี้ กลุ่มต้องเดินไปเองได้แล้ว แต่ระหว่างช่วงปี 2566 ไปจนถึงปี 2570 คงต้องมีการพัฒนากลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีความรู้ สามารถพัฒนากระบวนการจัดการต่าง ๆ ซึ่งจะต้องสร้างผู้นำในพื้นที่ให้ขึ้นมารับช่วงต่อ เพราะเดิมปิดทองฯ พาทำพร้อม ๆ กัน แต่ตอนนี้พยายามจะให้กลุ่มต่าง ๆ มายืนอยู่แถวหน้า โดยปิดทองฯ เป็นผู้สนับสนุนอยู่ด้านหลัง ทั้งเรื่องของการให้คำปรึกษา คำแนะนำต่าง ๆ แม้กระทั่งการจัดประชุมต่าง ๆ เดิมปิดทองฯ เป็นคนทำงานให้ เพื่อให้ตั้งไข่ได้ แต่หลังจากนี้ หลายกลุ่มสามารถบริหารกลุ่มด้วยตัวเอง มีผู้นำขึ้นมาประชุมเอง มีการติดตามผลของกลุ่มเองทางปิดทองฯ แคช่วยเป็นพี่เลี้ยงเท่านั้น

ขณะเดียวกัน มีการปรับเปลี่ยนที่มาของงบประมาณ จากการได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเพียงแหล่งเดียว เป็นการมุ่งแสวงหารายได้จากการให้บริการวิชาการ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษาด้านบริหารจัดการการพัฒนา และนำประสบการณ์ความรู้มาบูรณาการแผนงานร่วมกับหน่วยงานอื่น รวมทั้งภาคธุรกิจ เอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา ในรูปแบบของ Matching fund ยกตัวอย่าง เช่น ความร่วมมือกับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) และตลาดหลักทรัพย์ฯ ในการพัฒนากลุ่มน้ำมูล เป็นต้น

จากนี้ คงต้องติดตามการดำเนินงานของปิดทองหลังพระฯ ที่มี คุณวีรเทพ เป็นผู้อำนวยการ ภายใต้โจทย์ใหม่ พร้อม ๆ กับการเดินทางไปสู่ยุคปรับโฉม เพื่อไปสู่อย่างก้าวการทำงานแบบใหม่ที่ต่างไปจากเดิม

ขอบคุณข้อมูลจาก : มติชนสุดสัปดาห์
ฉบับวันที่ 9-15 ธันวาคม 2565 หน้า 81

“2565 สถาบันปิดทองหลังพระฯ”
บรรลุเป้าหมายการพัฒนา 7 พื้นที่ต้นแบบ ใน 9 จังหวัด

พัฒนาแหล่งน้ำ อาชีพ คน ตามแนวพระราชดำริ อย่างยั่งยืน

วิรเทพ พิรโรจน์

ผลการดำเนินงานในปี 2565 ปิดทองหลังพระฯ ประสพผลสัมฤทธิ์ถึง 13 ตัวชี้วัด ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ อาชีพ คน ตามแนวพระราชดำริ ชี มีครัวเรือนผ่าน เส้นความยากจนกว่า 3,700 ครัวเรือน ผลิตภัณท์ใน พื้นที่ต้นแบบสร้างรายได้ให้เกษตรกร กว่า 8 ล้านบาท ปี 2566 พร้อมต่อยอดร่วม อปท. เติบโตสร้างแหล่งน้ำ ชุมชนขนาดเล็ก สร้างอาชีพ สร้างรายได้ เพื่อชุมชนอย่าง ยั่งยืน

นายวิรเทพ พิรโรจน์ ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ กล่าวถึงผลการพัฒนาในปี 2565 ว่า ตามพันธกิจของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสาน แนวพระราชดำริ ใน “การจัดการความรู้และส่งเสริมการพัฒนาตามแนว พระราชดำริ อย่างเป็นระบบกว้างขวาง จนกระทั่งเป็นแนวทางการพัฒนาหลัก ของประเทศ” ซึ่งภายใต้แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนพัฒนาตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2564-2565) มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ สามารถขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติและแผนการใช้จ่าย ประจำปี ทั้ง 3 แนวทาง เป้าหมายตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ 13 ตัวชี้วัด ที่มุ่งเน้นให้ชุมชน ในพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ขยายผล มีสัมมาชีพ มีรายได้ มีชีวิตที่พอเพียง มั่นคง และยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เรียบร้อยแล้ว

โดย **แนวทางการพัฒนาที่ 1** คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของพื้นที่ ต้นแบบให้สู่ความยั่งยืน ปิดทองหลังพระฯ ดำเนินงานได้ตามเป้าหมายตัวชี้วัด ทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ในพื้นที่ต้นแบบ 9 จังหวัด 82 หมู่บ้าน ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ได้แก่ ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการผ่านเส้นความยากจนที่กำหนดไว้ จำนวน 102,763 บาท/ครัวเรือน/ปี สามารถปฏิบัติตามเป้าหมายได้จำนวน 3,700 ครัวเรือน แม้ยังมีครัวเรือนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์อีก 925 ครัวเรือน ทางปิดทองหลังพระฯ จะ เร่งรัดพัฒนาให้ผ่านเส้นความยากจนในปีต่อ ๆ ไป

นายวิรเทพ กล่าวต่อว่า ในปี 2565 มีประชาชนเห็นว่าการพัฒนาของ ปิดทองหลังพระฯ ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้มากขึ้น จึงมีครัวเรือน เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นจำนวน 404 ครัวเรือน จาก 4,625 ครัวเรือน รวมครัวเรือน เข้าร่วมโครงการกว่า 5,029 ครัวเรือน และยังมีผลิตภัณท์ในพื้นที่ต้นแบบที่สร้าง

มูลค่า ได้แก่ ผักปลอดภัย กล้วยน้ำว่า และมะนาว ที่สร้างมูลค่าให้กับเกษตรกร รวม 8,167,283 บาท มีกลุ่มที่จดทะเบียนทางการรวม 31 กลุ่ม จากทั้งหมด 52 กลุ่ม

ทั้งนี้ ยังมีในส่วนของการดูแลและอนุรักษ์พื้นที่ป่าในขอบเขตโครงการพื้นที่ต้นแบบจังหวัดอุทัยธานี ที่สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าได้อีก 6,354 ไร่ ส่งผลให้มีพื้นที่อนุรักษ์ดูแลป่า จำนวน 12,952 ไร่แล้ว และในพื้นที่ต้นแบบจังหวัดน่าน ยังมีแผนพัฒนาหมู่บ้านเชื่อมโยงการพัฒนา 14 หมู่บ้าน ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ที่ก่อให้เกิดเม็ดเงินในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ต้นแบบ 82 หมู่บ้าน มูลค่ารวม 143,648,357 บาท ถือเป็นฟันเฟืองหนึ่ง ที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจระดับประเทศด้วย

แนวทางการพัฒนาที่ 2 คือ การส่งเสริมการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำรินในพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคง โดยแบ่งเป็น จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 ตัวชี้วัด ในส่วนของโครงการทุเรียนคุณภาพ จังหวัดชายแดนใต้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ในการผลิตทุเรียน ทำให้มีผลผลิตทุเรียนคุณภาพสูงกว่าค่าเฉลี่ยผลผลิตของ

กลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ ที่ระดับค่าเฉลี่ย 357.3 กิโลกรัมต่อไร่ มีครูภูมิปัญญาที่สามารถถ่ายทอดความรู้การผลิตไม้ผล และเกิด การรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน จำนวน 20 แห่ง โดยการผลิตทุเรียนคุณภาพสร้างรายได้ให้เกษตรกรในโครงการ คิดเป็นมูลค่ารวม 45,309,866 บาท เลยทีเดียว

ส่วนจังหวัดชายแดนภาคเหนือ 2 ตัวชี้วัดนั้น มีโครงการ ที่ปิดทองหลังพระฯ ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ทำให้ 2,857 ครั้วเรือนได้รับประโยชน์จากน้ำเพื่อการเกษตร

และน้ำอุปโภคบริโภค และครั้วเรือนในหมู่บ้าน ตามแผนพัฒนา ชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ในพื้นที่ความมั่นคงใน สถานการณ์ยาเสพติด จำนวน 3 หมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคทุกครั้วเรือน จำนวน 559 ครั้วเรือน และมีน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่ 1,781 ไร่

แนวทางการพัฒนาที่ 3 มีการสนับสนุนการขับเคลื่อน และขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริให้สอดคล้องกับ ภูมิสังคมและสภาพแวดล้อม ดำเนินงานตามเป้าหมาย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ มีโปรแกรมจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบ Mobile Application/ Web page เป็นฐานข้อมูลเศรษฐกิจสังคมของพื้นที่ต้นแบบ พื้นที่ ขยายผลและโครงการฝ่าวิกฤตด้วยเศรษฐกิจและสังคมฐานรากให้ ก้าวไปตามแนวพระราชดำริ รวมถึงการสร้างหลักสูตรจำนวน 4 หลักสูตร และกิจกรรมอบรม 4 ครั้ง ขึ้น อาทิ หลักสูตรการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมการพัฒนาปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็ก ด้านทรัพยากรน้ำพื้นที่ 9 จังหวัดลุ่มน้ำมูล และแหล่งน้ำระดับตำบล และมีหน่วยงานภาคีที่มาร่วมปฏิบัติงานกับมูลนิธิฯ และสถาบันฯ ทั้งในระดับพื้นที่และในส่วนกลาง โดยเฉพาะผลการอบรมแผน ปฏิบัติการแหล่งน้ำขนาดเล็กที่มี อปท. เข้าร่วมอบรม 282 อปท. ผู้เข้าร่วมกว่า 1,003 คน

ทั้งนี้ นอกจากการปฏิบัติงานตามแผนแล้ว มูลนิธิฯ และ สถาบันฯ ยังมีโครงการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในสถานการณ์ ปัจจุบัน ประกอบด้วย โครงการสำรวจและจัดทำโครงการแหล่งน้ำ ชุมชนขนาดเล็ก ในพื้นที่ลุ่มน้ำมูล 9 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณในการซ่อมแซมแหล่งน้ำ 132 โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พื้นที่เป้าหมาย 48 อำเภอ 65 ตำบล จำนวน 108 หมู่บ้าน พร้อมกับโครงการ จัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำระดับ ตำบล ใน 12 จังหวัด 21 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเกิด โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเข้าสู่ระบบ Thai Water Plan ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ นอกจากนั้นยังมีโครงการ การส่งเสริมแปลงต้นแบบปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่จังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น และอุดรธานี เพื่อเตรียมการขยายผลไปยัง เกษตรกรที่สนใจและมีความพร้อม ในการสนองต่อความต้องการ ของตลาดผลผลิตเกษตรในระดับโลกด้วย

“เกษตรกรขุนน่าน” ปลื้ม กาแฟสร้างชื่อ-สร้างรายได้

นาวพล มุลยะ
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขุนน่าน

“นับตั้งแต่ปี 2552 โครงการปดทองหลังพระฯ ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของคนขุนน่านอย่างมากทีเดียว เช่น ด้านสุขภาพ จากเดิมชาวบ้านเคยใช้สารเคมีกันเยอะ พ่นยาฆ่าหญ้า ทำให้มีปัญหาด้านระบบไต จากการสุ่มเจาะเลือดของแพทย์พบว่า 90% มีผลเลือดไม่ผ่าน เนื่องจากพบสารเคมีตกค้างจำนวนมาก ตอนนีถือว่าน้อยลงแล้ว เพราะพวกเขาหันมาปลูกกาแฟมากกว่าข้าวโพด และปลูกเท่าที่พอมีกำลังสามารถทำได้”

นาย nawพล มุลยะ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขุนน่าน บอกเล่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นชัดเจน หลังจากทีสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เข้ามาพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ในโครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นแบบปดทองหลังพระฯ พื้นที่แรก เป็นเวลา 13 ปี

ส่งผลให้วันนี้ปัญหาขาดแคลนน้ำ ปัญหาดินเสื่อม และการทำลายป่าไม้ รวมทั้งต้นน้ำ ลำธาร ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบได้กว่า 20 หมู่บ้าน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอสองแคว และอำเภอท่าวังผา จนเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยังมีผลผลิตทางการเกษตรเหลือไว้จำหน่าย พร้อมกันนั้นยังมีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าด้วยโดยรวมแล้ว ชาวบ้านในพื้นที่โครงการมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นชัดเจน

ผลพวงจากการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดน่าน 13 ปี ผลิตภัณฑ์โดดเด่นอย่างหนึ่งที่สถาบันปดทองฯ ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้ามาส่งเสริมชาวบ้าน คือ การปลูกกาแฟ โดยเฉพาะที่ตำบลขุนน่าน ซึ่งนอกจากจะสร้างอาชีพและรายได้ที่ดีขึ้นให้เกษตรกรแล้ว ยังทำให้ปากกลับมาอุดมสมบูรณ์ด้วย

นอกจากนี้ “นวล” ยังอธิบายถึงสาเหตุที่เกษตรกรหันมาปลูกกาแฟแทนข้าวโพดว่า ในอดีตชาวบ้านขายข้าวโพดได้เพียงไร่ละ 5,000 บาท แต่เมื่อได้ทดลองปลูกกาแฟ ทำให้ชาวบ้านมีรายได้อย่างน้อยไร่ละ 40,000 บาท ที่สำคัญ กาแฟเป็นพืชที่ปลูกแค่ครั้งเดียวอยู่ได้หลายสิบปี และถ้าดูแลดี ๆ คอยใส่ปุ๋ย รวมถึงไม่ปล่อยให้มีวัชพืช ก็สามารถเก็บผลผลิตได้ปีละ 2 ครั้ง ปัจจุบันชาวบ้านลดการปลูกข้าวโพดและหันมาปลูกกาแฟมากกว่า 80% ส่งผลให้บ้านเขาขุนน่านอุดมสมบูรณ์ ไม่เป็นภูเขาหัวโล้นอย่างเช่นในอดีต และชาวบ้านก็มีรายได้จากการปลูกกาแฟปีละหลายแสนบาทเลยทีเดียว

“เคยส่งกาแฟของบ้านเปียงซ้อ ขุนน่าน ที่ปลูกบนความสูง 1,300-1,400 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีร่มเงาป่าและอากาศที่เย็น เหมาะกับการปลูกกาแฟอาราบิก้า เมื่อนำไปทดสอบที่ดอยตุง นักชิมได้ชิม เขารู้เลย เป็นกาแฟที่ขุนน่านเพราะเป็นกาแฟที่มีคุณภาพดี อย่างไรก็ตาม ต้องแนะนำชาวบ้านให้ปลูกและเก็บอย่างถูกต้อง ส่วนตัวผมเองนั้น เริ่มปลูกกาแฟในพื้นที่ 3 ไร่ ตั้งแต่ปี 2558 โดยทำในรูปแบบครอบครัวก่อน ไม่ค่อยมีเวลา จึงปล่อยให้เมล็ดร่วง แต่ก็ได้ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 30,000 บาท/ไร่ คาดว่ามีรายได้จากการปลูกกาแฟนับตั้งแต่ปี 2558 จนถึงปัจจุบัน เกือบ 2 แสนบาทแล้ว ลงทุนแค่แรงงานเท่านั้น” นายนวลกล่าว

นับจากปี 2556 ที่มีการปลูกกาแฟครั้งแรก ผ่านมา 4 ปี ต้นกาแฟให้ผลผลิตสมบูรณ์เต็มที่ ทำให้ชาวบ้านมีรายได้ จากปีแรกที่เฉลี่ยอยู่ที่รายได้ 20,000-30,000 บาท ในพื้นที่ปลูกไม่กี่ร้อยตารางวา กระโดดขึ้นมาเป็นปีละ 80,000 บาท เพิ่มเป็น 120,000 บาท

จากระยะแรกที่มีการจำหน่ายผลผลิตกาแฟให้กับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ซึ่งได้นำกาแฟจากพื้นที่ต้นแบบปดทองหลังพระฯ ไปผลิตเป็นกาแฟสำเร็จรูปภายใต้แบรนด์ “กาแฟดอยตุง” จำนวน 20 ตัน จากผลผลิตทั้งหมดที่มีอยู่ปีละ 30 ตัน ปัจจุบันกาแฟจากที่นี่ มีการนำไปผลิตและจำหน่ายไปทั้งใน

ผลิตภัณฑ์และบรรยากาศภายในร้านกาแฟดอยภูแว

และกาแฟก็ขาดตลาด ราคาสูงขึ้น ร้านกาแฟก็มีมากขึ้น คนทั่วไปเริ่มรู้จักพื้นที่ของเรา ตอนนี้ได้จัดตั้งกลุ่มโฮมสเตย์ของเปียงซ้อ กำหนดพื้นที่ 1 พื้นที่สามารถสร้างโฮมสเตย์ได้ 4 หลัง เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

“พวกเราอยากเชิญชวนทุกคนมาท่องเที่ยวที่เปียงซ้อ ที่นี่ยังมีธรรมชาติที่งดงาม อีกทั้งที่ภูแววิทยังเปิดให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้เรื่องกาแฟได้ฟรี สามารถเดินเก็บกาแฟและนำมาคั่ว มาชงได้เอง”

และต่างประเทศแล้ว ด้วยคุณภาพของกาแฟที่ได้รับการยอมรับว่ามีรสชาติเข้มข้น หอมกรุ่น และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ในปีที่ผ่านมา เกษตรกรนำกาแฟส่งขายให้กับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ 11 ตัน ส่วนอีก 19 ตันนั้น เกษตรกรได้ร่วมกันสร้างแบรนด์กาแฟของตนขึ้น เช่น กาแฟดอยภูแว กาแฟไทลื้อ กาแฟเจียงลื้อ เป็นต้น รวมทั้งมีการเปิดเป็นร้านกาแฟเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางขึ้นมาเยี่ยมชมดอยเขาขุนน่าน

ครูดี หรือ ครูพนดล แสนอินด๊ะ ครู กศน. อ.เฉลิมพระเกียรติ ที่ร่วมส่งเสริมการปลูกกาแฟในพื้นที่นี้ และเป็นผู้ก่อตั้งแบรนด์กาแฟ “ดอยภูแว” เล่าว่า ที่ผ่านมา สถาบันปดทองฯ เข้ามาช่วยพัฒนาน้ำและการปรับปรุงดิน ส่วนมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เข้ามาส่งเสริมเรื่องต้นไม้ และพืชเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกาแฟ ซึ่งถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีราคาสูง แต่ก่อนที่นี้ไม่นิยมปลูกกาแฟ ตั้งแต่มีมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เข้ามาส่งเสริม นักล่าพันธุ์มาให้ พาปลูก พาทำกระบวนการทุกอย่างจนถึงการขาย ทำให้คุณภาพชีวิตของชาวบ้านดีขึ้น จากแต่ก่อนที่ชาวบ้านทำไร่ทำนาใน 1 ปีต้องอิงราคากับท้องตลาด ถ้าราคาต่ำ บางคนจะปล่อยผลผลิตทิ้งไปเลย ไม่ว่าจะป็นข้าวโพดหรือมันสำปะหลัง เพราะไม่คุ้มค่ากับการจ้างคนมาเก็บแต่ปัจจุบันคนทั่วโลกนิยมดื่มกาแฟ

ครูพนดล แสนอินด๊ะ
ครู กศน. อ.เฉลิมพระเกียรติ

ปัจจุบัน ต.ขุนน่าน มีพื้นที่ปลูกกาแฟอาราบิก้า เกือบ 5,000 ไร่ มีต้นกาแฟประมาณ 200,000 ต้น ประกอบด้วยผู้ปลูกกาแฟประมาณ 500 กว่าราย เมื่อปี 2564 มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่น วิสาหกิจชุมชนกาแฟดอยภูแว และวิสาหกิจชุมชนเจียงลัวะ

ทั้งนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะรับซื้อกาแฟกะลาและส่งต่อให้ดอยตุงเพื่อรับไปผลิตต่อ โดยปี 2564 ราคากาแฟรับซื้ออยู่ที่ กก.ละ 100 บาท ปีนี้เพิ่มขึ้นเป็น กก.ละ 120 บาท เนื่องจากสถานการณ์ตลาดโลกที่ต้องการกาแฟมากขึ้น รวมทั้งประเทศที่มีการปลูกกาแฟมากที่สุดประสบปัญหาต้นกาแฟตายเกือบทั้งหมด ทำให้ราคากาแฟในตลาดไทย ลาว และเวียดนาม ที่ปลูกบนเขามีราคาเพิ่มมากขึ้น ทั้งกาแฟธรรมชาติและกาแฟคุณภาพ กลุ่มเองก็มีกาแฟพรีเมียม และส่งผลิตภายใต้แบรนด์ดอยตุง โดยครอบครัวหนึ่งจะให้ได้ไม่เกิน 2 ไร่ เพราะการจัดการเรื่องหญ้า ปุ๋ย และโรค ต้องมีการจัดการอย่างสม่ำเสมอ

“ชาวบ้านมีพัฒนาการในการเก็บกาแฟที่เร็ว สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้นจากราคากาแฟจากการที่เขาขายได้เอง และรู้ว่ามิตลาดกาแฟคุณภาพอยู่ เขาจึงจะย้อนกลับมาดูแลแปลงของตัวเองที่ยังอยู่ในแบบแปลงทั่วไป เรียนรู้วิธีการยกระดับ หางบ่งชี้ความรู้จากโครงการส่งเสริม เมื่อก่อนบอกเขาว่า กาแฟที่ดีต้องเป็นกาแฟที่อยู่ในที่ร่ม ต้องมีไม้บังร่ม เราบังคับให้เขาปลูก เขาก็ไม่ยอมปลูก แต่ตอนนี้เขาเห็นแล้วว่า การจะทำให้กาแฟได้คุณภาพและได้ราคามากขึ้น ต้องมีร่มเงา ต้นกาแฟจึงจะไม่ไหม้ พร้อมกับใส่ปุ๋ยดูแล และปลูกไม้บังร่มมากขึ้น เราสอนการเก็บกาแฟที่ระดับความสูง 80-100% ถึงจะสามารถเก็บได้ถ้าต่ำกว่านี้ ห้ามเก็บเด็ดขาด”

ทั้งหมดนี้คงทำให้ได้เห็นแล้วว่ากาแฟ พืชเศรษฐกิจตัวใหม่ของชาวขุนน่านที่ทางสถาบันปดทองหลังพระฯ และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง พร้อมด้วยหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่เข้ามาส่งเสริม พาปลูก พาทำ ช่วยทำให้พวกเขามีชีวิต

เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ

ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีแบรนด์กาแฟเป็นของตัวเอง โดยทำตั้งแต่ตั้งต้นจนถึงปลายน้ำ รวมถึงยังขยายไปในส่วนของการท่องเที่ยวชุมชน มีชาวบ้านหลายคนสร้างที่พักรองรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบอากาศบนดอยสูง ส่งผลให้ชาวบ้านใน ต.ขุนน่าน มีทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม ขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาป่าและต้นน้ำลำธารไว้ได้ด้วย 🌱

เมื่อ “น้ำ” สร้างสุข ที่บ้านโนนสวาท

“สิ่งไหนที่เป็นประโยชน์สูงสุดของพี่น้อง
ประชาชน สิ่งไหนที่เป็นความสุขของพี่น้อง
ผมยินดีทำครับ”

ข้อความสั้น ๆ ง่าย ๆ ที่บอกถึงความตั้งใจสูงสุดในการทำ
หน้าที่ผู้ใหญ่บ้านของ สมญา ศิลาพัฒน์ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนน
สวาท หมู่ 6 ต.โนนบุรี อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์ นำมาซึ่งประโยชน์
สูงสุด และเป็นความสุขที่ชาวบ้านโนนสวาทได้รับอย่างแท้จริง โดย
เฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่ที่มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระ
ราชดำริ ได้เข้าไปดำเนินโครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำ ด้วยพลังงาน
แสงอาทิตย์เข้าพื้นที่เกษตรแปลงรวม ภายใต้โครงการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมฐานราก เพื่อบรรเทาผลกระทบจากโควิด-19
ในปี 2563

สมญา ศิลาพัฒน์ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านโนนสวาท

พื้นที่โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำ บ้านโนนสาวท

แปลงเกษตรสำหรับผู้ที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน

แผงโซลาร์เซลล์ติดตั้งแทนระบบไฟฟ้า

ถังเก็บน้ำขนาดใหญ่

ระบบส่งน้ำส่งตรงถึงแปลงเกษตร

เดิมบ้านโนนสวาทมีปัญหาเรื่องการทำการเกษตรที่ใช้ระบบส่งน้ำเป็นระบบไฟฟ้า ทำให้ค่าไฟแต่ละเดือนแพงมาก เมื่อมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เข้ามาดำเนินโครงการ โดยรับรู้ปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน จึงได้นำแผงโซลาร์เซลล์เข้ามาติดตั้งแทนระบบไฟฟ้า พร้อมทั้งนำถังขนาดใหญ่และท่อเข้ามาติดตั้ง เพื่อให้ชาวบ้านนำน้ำเข้าแปลงเกษตรและใช้ปลูกผักในพื้นที่ของหมู่บ้าน

“แต่การทำงานร่วมกับปิดทองฯ ชาวบ้านต้องร่วมลงมือลงแรงทำเอง ซึ่งเป็นข้อดี เพราะทำให้ชาวบ้านโนนสวาท เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกัน” ผู้ใหญ่สมญาเล่าให้ฟังถึงช่วงเวลาแห่งการพัฒนาที่มีรูปแบบที่แตกต่างจากที่เคย

ช่วงเวลาที่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เข้ามาดำเนินโครงการ เป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ทางผู้ใหญ่นอนสวาทได้ทำเรื่องขอใช้พื้นที่สาธารณะจากนิคมสร้างตนเองลำปาว จ.กาฬสินธุ์ ให้ชาวบ้านที่ไม่มีที่ดินทำกินได้เข้ามาทำการเกษตร ถือเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ชาวบ้านโนนสวาท ได้ทั้งพื้นที่และน้ำสำหรับทำการเกษตร

ความเป็นผู้นำ และความร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านโนนสวาท ทำให้ “น้ำ” ที่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ นำเข้าไปให้ กลายเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ทุกหน่วยงานของ จ.กาฬสินธุ์ เข้ามาร่วมบูรณาการ จนทำให้พื้นที่เกษตรแปลงรวมของชาวบ้านโนนสวาท เติบโตอย่างรวดเร็ว จากเดิมที่มีชาวบ้านเข้าร่วมเพียง 24 ครัวเรือน เพิ่มขึ้นเป็น 53 ครัวเรือน และจากที่ชาวบ้านเคยปลูกผักเป็นอาชีพเสริม ตอนนี้หลายครอบครัวเริ่มเปลี่ยนมาเป็นอาชีพหลักแล้ว

“น้ำ” คือ จุดเริ่มต้นของการพัฒนา และถือเป็นจุดเริ่มต้นของการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของ จ.กาฬสินธุ์ อย่างแท้จริง โดยมีนิคมสร้างตนเองลำปาว ให้ความอนุเคราะห์เรื่องพื้นที่ ขณะที่ทางจังหวัดกาฬสินธุ์ และทางอำเภอสหัสขันธ์

เกษตรกรบ้านโนนสาวทึมีความสุข หลังจากได้รับน้ำ

เกษตรกรมีน้ำปลูกผักได้ตลอดทั้งปี

รับผิดชอบดูแลต่อยอดเรื่องระบบน้ำ รวมทั้งดูแลความเป็นอยู่ของชาวบ้านในทุกด้าน ขณะที่เกษตรจังหวัดและอำเภอ เข้ามาให้ความรู้ด้านการปลูกและดูแลผัก นอกจากนั้น ยังมีพัฒนาการอำเภอ เข้ามาส่งเสริมด้านการพัฒนาอาชีพ ส่วนด้านการท่องเที่ยวก็เตรียมที่จะส่งเสริมให้บ้านโนนสาวทึเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

“หมู่บ้านเราโชคดีที่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ นำน้ำเข้ามาให้ ทำให้หมู่บ้านเรามีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องความสามัคคี เป็นสิ่งที่ทุกคนมีความสุขและภูมิใจมาก ๆ” ผู้ใหญ่สมญา ศิลาพัฒน์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านโนนสาวทึ หมู่ 6 ต.โนนบุรี อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์ ผู้ใหญ่บ้านที่ยึดการการทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของพี่น้องประชาชน กล่าวทิ้งท้าย

“แกนมะกรูดหนาวสุดกลางสยาม”

ฤดูไม้เมืองหนาว สตรอว์เบอร์รี่ใกล้กรุง ทางเดินสัมผัสอากาศหนาว ชมดาว ดุหมอก

อบจ.อุทัยธานี ร่วมกับ ชาวบ้านแกนมะกรูด พื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ จ.อุทัยธานี พร้อมเปิดรับนักท่องเที่ยวเที่ยวชมความสวยงามของไม้ดอกเมืองหนาว และสัมผัสอากาศหนาวเย็นได้แล้ววันนี้

โดยปีนี้ อบจ.อุทัยธานี ได้นำดอกไม้เมืองหนาวหลากหลายสายพันธุ์ มาปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณสวนพฤกษชาติ

ต.แกนมะกรูด อ.บ้านไร่ที่กำลังออกดอกเบ่งบานเต็มพื้นที่ พร้อมป้าย“แกนมะกรูดหนาวสุดกลางสยาม” อุโมงค์ม่านสีสน หอคอยชมวิว และจุดเช็คอินประดับประดาด้วยดอกไม้ที่สวยงาม

ซึ่งนอกจากสวนดอกไม้หลากสีสันที่สวยงาม ไร่สตรอว์เบอร์รี่ ตลาดกะเหรี่ยงร้านค้าที่มีทั้งพืชผักผลไม้ เสื้อผ้า อาหารพื้นบ้าน กาแฟแกนมะกรูด ยังมีที่พัก

และจุดกางเต็นท์ จำนวน 18 แห่ง ให้บริการพักค้างคืนท่ามกลางธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

ท่านที่สนใจท่องเที่ยวแกนมะกรูดสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โทร. 0 5651 1297 ในวันเวลาราชการ หรือ inbox ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ แกนมะกรูดหนาวสุดกลางสยาม โดย อบจ.อุทัยธานี

ข้าวกำลิ้มผัว บ้านน้ำปาก

อร่อย ได้คุณค่า
มีมาตรฐาน GAP รับรอง

“ข้าวกำลิ้มผัว” ข้าวคุณภาพจากบ้านน้ำปาก

“กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านน้ำปาก” เกิดจากการรวมตัวกันของเกษตรกรปลูกข้าวกำลิ้มผัว ที่นอกจากจะเป็นการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวโบราณไว้แล้ว ยังต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการนำข้าวกำลิ้มผัวบรรจุถุงซิลสุญญากาศจำหน่าย แพคเกจ 1 กิโลกรัม ทั้งข้าวเปลือกและข้าวสาร ทั้งยังผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP จนประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคอย่างกว้างขวางด้วย

“ข้าวกำลิ้มผัว” บ้านน้ำปาก มีจุดเด่นที่ มีกลิ่นหอม รสชาติมัน อุดมไปด้วยสารต้านอนุมูลอิสระและสารอาหารต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมากมาย นอกจากนี้ ยังสามารถนำข้าวกำลิ้มผัวไปหุงเป็นข้าวเหนียวหรือผสมกับข้าวสวยก็ได้ และด้วยกรรมวิธีพิเศษ ทำให้ “ข้าวกำลิ้มผัว” บ้านน้ำปาก สามารถเก็บไว้ได้นานถึง 2 ปี โดยไม่มีมอดในข้าว

ทั้งนี้ “ข้าวกำลิ้มผัว” เป็นข้าวเหนียวนาปีที่เป็นสายพันธุ์ข้าวไร่โบราณชนิดหนึ่ง เดิมนั้นเป็นพันธุ์ข้าวของชาวม้ง ที่นิยมใช้ในการประกอบพิธีกรรม นิยมปลูกในพื้นที่สูงซึ่งมีอากาศเย็นตลอดทั้งปี ข้าวกำลิ้มผัวขึ้นชื่อในเรื่องกลิ่นหอม รวมถึงความอร่อยเวลาเคี้ยว โดยมีรสชาติที่หอมมัน เพราะเป็นข้าวที่ไม่ผ่านการขัดสี ทั้งยังอุดมไปด้วยสารต้านอนุมูลอิสระ ซึ่งมีส่วนช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคมะเร็ง

สนใจผลิตภัณฑ์ข้าวกำลิ้มผัว ติดต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ ชุมชนบ้านน้ำปาก จังหวัดน่าน โทร.08 6195 4369 หรือ inbox เพจเฟซบุ๊ก บ้าน บ้านน้ำปาก หรือที่ร้าน OTOP จังหวัดน่าน ทั้ง 2 สาขา

จาก... “มะแข่น” ของดี ต.ยอด สู่... “ซอสเนกประสงค์มะแข่น”

ตำบลยอด อำเภอสองแคว คือ หนึ่งในแหล่งผลิตมะแข่นที่มีคุณภาพแห่งหนึ่งของประเทศ ที่ยาวนานมากกว่า 200 ปี ด้วยสภาพพื้นที่และภูมิอากาศที่เหมาะสม ทำให้มะแข่น ต.ยอด มีความหอมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น แม้เก็บไว้นานนับปี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน จึงร่วมต่อยอด “มะแข่น” ของดี ต.ยอด สู่ “ซอสรสมะแข่น” บรรจุขวด ที่มีการปรับปรุงรสชาติให้อร่อย ใช้ง่าย สามารถใช้เป็นซอสเนกประสงค์ที่ใช้ได้อย่างหลากหลายเมนู อาทิ หมกเนื้อสัตว์ ปูรงรสอาหารปิ้งย่าง หรือใช้เป็นน้ำจิ้มเสริมรสชาติอาหาร ผลิตโดย “กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรบ้านยอด” ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้บริโภคและมียอดสั่งจองเป็นอย่างดี

ทั้งนี้ “ซอสเนกประสงค์รสมะแข่น” คือ หนึ่งผลิตภัณฑ์ จากความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน ปิดทองหลังพระฯ และชุมชน ต.ยอด ภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) หรือ U2T ต.ยอด ที่ช่วยยกระดับและเพิ่มมูลค่าของมะแข่น พืชท้องถิ่นที่ช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชน ต.ยอด อย่างยั่งยืน

ท่านที่สนใจ “ซอสเนกประสงค์รสมะแข่น” สามารถติดต่อได้ที่ อ.จารุพันธ์ เมระพันธุ์ โทร.08 1595 2029 หรือ “กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรบ้านยอด” โทร.06 2415 1087